

جمهوری اسلامی ایران
اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تهران

تحلیلی بر عملکرد بانک‌های استان تهران

معاونت اقتصادی

گروه مطالعه و تحلیل سیاست‌های پولی و مالی

مهر ماه ۱۳۹۵

خلاصه مدیریتی:

- ✓ استان تهران با رقم ۶۴۶۳/۵ هزار میلیارد ریال بر اساس آمار خرداد ۱۳۹۵، ۵۸ درصد مبلغ سپرده‌های کشور را به خود اختصاص می‌دهد و کمترین مبلغ مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد با ۲۴/۲ هزار میلیارد ریال است.
- ✓ بیشترین مبلغ تسهیلات با مانده ۴۷۷۹//۱ هزار میلیارد ریال مربوط به استان تهران و کمترین مبلغ مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد معادل ۳۰/۵ هزار میلیارد ریال می‌باشد.
- ✓ **سرانه مانده سپرده** در سطح ملی حدود ۱۲۵ میلیون ریال می‌باشد. استان تهران با رقم حدود ۴۵۹ میلیون ریال با اختلاف معناداری نسبت به سایر استان‌های کشور، در جایگاه نخست سرانه سپرده قرار می‌گیرد که غالباً ناشی از استقرار دفاتر مرکزی بسیاری از شرکت‌ها و موسسات تولیدی کشور در استان تهران می‌باشد.
- ✓ **سرانه مانده تسهیلات** استان تهران حدود ۳۷۳ میلیون ریال می‌باشد که بیش از سه برابر سرانه ملی (حدود ۱۰۲,۵ میلیون ریال) است. پس از آن، استان‌های اصفهان و یزد با ارقام ۱۰۶,۱ میلیون ریال و ۹۷,۶ میلیون ریال به ترتیب بیشترین سطح سپرده سرانه را دارا هستند. استان‌های سیستان و بلوچستان (۲۲,۵ میلیون ریال)، کردستان (۳۱,۷ میلیون ریال) و آذربایجان غربی (۳۶,۸ میلیون ریال) نیز کمترین سطح سپرده سرانه را دارند.
- ✓ **متوسط نسبت تسهیلات به سپرده** کشور در پایان خرداد ماه ۱۳۹۵ معادل ۸۲/۱ درصد بوده است، این نسبت در استان تهران معادل ۸۱/۳ می‌باشد که استان از این نظر در مقایسه با سایر استان‌ها، در جایگاه هفتم قرار می‌گیرد. مقدار این شاخص در ۱۵ استان، بالای ۱۰۰ درصد می‌باشد که نشان دهنده ریسک بالای شبکه بانکی در این استان‌هاست و در بعضی استان‌ها، این نسبت حتی به ۱۴۰ درصد نیز می‌رسد. از این منظر می‌توان نتیجه گرفت بانک‌های استان عملکردی موجه داشته‌اند.
- ✓ در استان تهران به ازای هر یکصد هزار نفر، بطو متوسط ۳۴ شعبه وجود دارد و از این نظر در مقایسه با سایر استان‌ها در رده هفتم قرار دارد. استان‌های سمنان، یزد و ایلام هرکدام با ۵۴، ۴۹ و ۴۴ شعبه دارای بیشترین **سرانه شعبه** هستند. استان‌های آذربایجان غربی، البرز و سیستان و بلوچستان نیز دارای کمترین سرانه شعبه هستند.
- ✓ از کل تراکنش‌هایی که از طریق خودپردازهای استان تهران انجام شده است، بیش از ۵۰ درصد آن به خودپردازهای بانک ملی اختصاص دارد و پس از آن بانک صادرات سهمی ۱۳ درصدی دارد.

در بخش دوم گزارش مقایسه‌ای بین ۵ بانک تجاری استان شامل بانکهای ملی، صادرات، تجارت، رفاه، و سپه که آمار و اطلاعات آنها در دسترس بود؛ انجام شد که نتایج آن بشرح ذیل می‌باشد:

- ✓ در خصوص توزیع بین بخشی تسهیلات پرداختی بانکهای استان، بانک تجارت با پرداخت ۴۳ درصد از تسهیلات پرداختی به بخش کشاورزی بالاترین سهم را داشته است.
- ✓ در زمینه سهم تسهیلات پرداختی به بخش صنعت و معدن، بالاترین سهم متعلق به بانک صادرات به میزان ۳۶ درصد و کمترین سهم به بانک ملی به میزان ۴ درصد اختصاص دارد.
- ✓ بانک تجارت ۲۴ درصد از تسهیلات پرداختی خود را به بخش مسکن و ساختمان اختصاص داده است، سهم بانک ملی فقط ۰/۲ درصد و متوسط کشور ۸/۳ درصد است.
- ✓ متوسط تسهیلات پرداختی کشوری در بخش خدمات و بازرگانی ۵۷ درصد است. کمترین سهم در این بخش در بین بانکهای استان متعلق به بانک تجارت به میزان ۱۰ درصد است. بانک ملی بیش از ۹۴ درصد تسهیلات خود را به این بخش پرداخت نموده است بانک رفاه با سهم ۶۵/۵ درصدی، پس از بانک ملی در جایگاه دوم قرار می‌گیرد.
- ✓ بالاترین تعداد شعبه در بین بانکهای تجاری به بانک ملی اختصاص دارد که بیش از ۳۰ درصد شعبه‌های بانکهای تجاری را به خود اختصاص می‌دهد و پس از آن بانک صادرات با سهم ۲۷/۵ درصدی قرار دارد. مضاف بر آن، ۶۳ درصد از ۷۵۳۰ خودپرداز بانکهای تجاری استان به بانک ملی اختصاص دارد.
- ✓ بانکهای ملی و صادرات هر کدام حدود ۳۰ درصد سهم شاغلین بانکهای تجاری استان را به خود اختصاص می‌دهند.
- ✓ در حالی که متوسط نسبت سپرده به شعبه برای بانکهای تجاری استان ۸۹۴ میلیارد ریال می‌باشد، بانک تجارت با رقم ۹۵۷ میلیارد ریال رتبه اول را بر اساس این شاخص کسب می‌کند و پس از آن بانک صادرات با متوسط ۹۴۷ میلیارد ریال قرار دارد.
- ✓ متوسط نسبت سپرده به پرسنل بانکهای تجاری استان حدود ۶۵ میلیارد ریال است؛ بانک تجارت با مقدار ۸۷ میلیارد ریال بهترین وضعیت را داراست.
- ✓ متوسط شاخص نسبت تسهیلات به شعبه در بین بانکهای تجاری استان ۲۶۳ میلیارد ریال است و بانک رفاه با بیش از دو برابر این مقدار و با فاصله بسیار زیادی از سایر بانکها، با رقم ۶۱۳ میلیارد ریال جایگاه نخست را داراست.
- ✓ به لحاظ نسبت تسهیلات به پرسنل، عملکرد بانک رفاه به میزان ۷۳ میلیارد ریال است که بیش از سه برابر متوسط شاخص بانکهای تجاری استان (۲۳ میلیارد ریال) است.

تحلیلی بر عملکرد بانک‌های استان تهران

مقدمه

در کشورهای در حال توسعه، بانک‌ها مهم‌ترین بخش بازار پول را تشکیل می‌دهند، بطوری‌که سهم نظام بانکی ایران در نظام تامین مالی حدود ۸۹,۲ درصد می‌باشد.^۱ به طور کلی بانک‌ها با جذب نقدینگی و اعطای تسهیلات، یکی از منابع مالی مهم و قابل دسترس برای بنگاه‌ها محسوب می‌شوند. از بعد نظری، به کارگیری صحیح و بهینه جریان وام و اعتبار می‌تواند افزایش سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال و در نتیجه رشد اقتصادی را به دنبال داشته باشد. تسهیلات اعتباری به طور مستقیم و غیرمستقیم بر اشتغال واحدهای تولیدی و فرصت‌های شغلی جدید تأثیر می‌گذارد. تزریق اعتبارات پولی به جریان تولید (به صورت سرمایه در گردش) در کوتاه مدت به دلیل ثابت بودن حجم سرمایه باعث افزایش اشتغال می‌شود. اما در بلندمدت که جریان وام و اعتبار تبدیل به سرمایه ثابت می‌شود، تغییرات تکنولوژیکی را به همراه دارد که با ارتقای دانش فنی می‌تواند عاملی در جهت رشد اقتصادی قرار گیرد.

در ایران از میان عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی، عامل دسترسی به اعتبارات بانکی جهت انجام سرمایه‌گذاری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است چرا که به دلیل محدودیت‌های موجود در بازار مالی یکی از منابع مالی مهم و قابل دسترس برای بنگاه‌ها منابع بانکی است. اجزای بازار پول در ایران شامل بانک‌های تجاری، بانک‌های تخصصی، بانک‌های غیردولتی و موسسات اعتباری غیر بانکی می‌شود.

این گزارش با رویکرد بررسی وضعیت شبکه بانکی استان تهران در دو بخش تدوین شده است. در بخش اول ابتدا به تحلیل مقایسه‌ای وضعیت و عملکرد بانک‌های استان در کشور می‌پردازیم. سپس در بخش دوم عملکرد برخی بانک‌های تجاری و تخصصی در سطح استان مد نظر قرار خواهد گرفت. آمار و ارقام مورد استفاده، بر مبنای آمارها و گزارش‌های منتشر شده بانک مرکزی و آمارهای اعلام شده توسط بانک‌های استان می‌باشد. لازم به ذکر است به علت نقص آمار و اطلاعات در مقطع زمانی مورد بررسی، ممکن است در برخی سرفصل‌ها، بعضی از بانک‌ها از دامنه بررسی خارج شده باشند، لیکن امید است در گزارش‌های آتی، مشکل کمبود آماری مرتفع گردید و گزارش‌های کامل‌تری ارائه گردد.

^۱ گزارش نحوه پراکندگی شعب بانک‌ها و موسسات غیراعتباری در سطح کشور، معاونت نظارتی بانک مرکزی، آبان ماه ۱۳۹۴

۱) جایگاه شبکه بانکی استان تهران در کل کشور

بی شک سهم برزگی از امکانات و دارائی‌ها و نیز حجم فعالیت‌های شبکه بانکی در استان تهران متمرکز شده است. اما آنچه که مسلم است برای این که ارزیابی واقع بینانه‌تری از عملکرد استانی شبکه بانکی در مقایسه با کل کشور داشته باشیم لازم است این مقایسه بر اساس معیارها و شاخص‌هایی صورت پذیرد که بواسطه لحاظ عوامل تأثیر گذار ما را به قضاوت و درک صحیحی رهنمون سازد. یکی از معیارهای عملکرد بانکی، میزان جذب سپرده و نیز میزان تسهیلات پرداختی است که در قسمت اول این بخش به آن پرداخته می‌شود. معیار دیگر، نحوه توزیع منابع و امکانات بانک‌ها بین استان‌های کشور است که در ادامه مد نظر قرار می‌گیرد.

۱-۱) وضعیت سپرده و توزیع تسهیلات پرداختی کل بانک‌ها در سطح کشور:

بانک‌ها این توانایی را دارند که پس اندازه‌های کوچک را به سرمایه‌های انباشت شده تبدیل کنند. آن‌ها با دسترسی به گستره‌ای از ابزارهای خدماتی، پس اندازه‌های افراد جامعه را جمع‌آوری و به گردش درمی‌آورند، به گونه‌ای که با هدایت صحیح، جریان پس‌اندازها را از بخش‌های دارای بازدهی و رشد پایین؛ به بخش‌های دارای رشد بالاتر در جهت افزایش ثروت جامعه حرکت می‌دهند. سهمیه‌بندی و تخصیص بهینه اعتبارات و تسهیلات بانکی به بخش‌های اقتصادی متقاضی می‌تواند به عنوان یک ابزار سیاست پولی عملاً اقدام به جهت دهی اعتبارات به سمت بخش‌های مورد نظر نماید.

بانک‌ها با ارائه تسهیلات، حرکت به سمت تخصصی شدن تولیدات، تأمین بخشی از نیاز مالی واحدهای تولیدی اقتصادی و تشویق به دریافت و حرکت به سمت تکنولوژی‌های جدید را به تولیدکنندگان نوید می‌دهند. سهمیه‌بندی و تخصیص بهینه اعتبارات و تسهیلات بانکی به بخش‌های مختلف اقتصادی می‌تواند به عنوان یک ابزار سیاست پولی مناسب، اقدام به جهت‌دهی اعتبارات به سمت بخش‌های اقتصادی نماید که مطلوبیت بیشتری برای نظام بانکی کشور ایجاد می‌نمایند.

براساس آمار بانک مرکزی مانده کل سپرده‌ها در پایان خرداد ماه ۱۳۹۵ بالغ بر ۱۱۰۱۳/۳ هزار میلیارد ریال گردیده است که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۲۳۵۲/۷ هزار میلیارد ریال (۲۷/۲ درصد) و نسبت به پایان سال قبل معادل ۳۹۴/۳ هزار میلیارد ریال (۳/۷ درصد) افزایش نشان می‌دهد. مانده کل تسهیلات ۸۱۷۱/۷ هزار میلیارد ریال که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۸/۲ درصد و نسبت به پایان سال قبل ۳/۲۵ درصد افزایش داشته است.

جدول (۱): کل مانده تسهیلات و سپرده‌های ریالی - ارزی بانک‌ها و موسسات اعتباری در پایان خرداد ۱۳۹۵

ارقام به میلیارد ریال

مقاطع	تسهیلات (جاری و غیر جاری)	سپرده‌ها ^(۱)	سپرده‌ها بعد از کسر سپرده قانونی	نسبت تسهیلات به سپرده‌ها بعد از کسر سپرده قانونی (درصد)	درصد رشد تسهیلات		درصد رشد سپرده‌ها	
					نسبت به خرداد ماه ۱۳۹۴	نسبت به اسفند ماه ۱۳۹۴	نسبت به خرداد ماه ۱۳۹۴	نسبت به اسفند ماه ۱۳۹۴
پایان خرداد ماه ۹۴	۶۹۱۲۹۴۸	۸۶۶۰۶۲۱	۷۶۸۰۱۰۹	۹۰/۰	-	-	-	
پایان اسفند ماه ۹۴	۷۹۱۶۱۰۲	۱۰۶۱۹۰۱۵	۹۵۷۳۹۳۴	۸۲/۷	-	-	-	
پایان خرداد ماه ۹۵	۸۱۷۱۶۸۵	۱۱۰۱۳۳۳۱	۹۹۵۹۳۹۰	۸۲/۱	۳/۷	۲۷/۲	۳/۲	

(۱) سپرده‌ها شامل سپرده‌های ریالی و ارزی می‌باشد (سپرده‌های ارزی فاقد سپرده قانونی می‌باشد).

منبع: بانک مرکزی ج.ا.ایران

مانده سپرده‌ها و تسهیلات به تفکیک استان در پایان خردادماه ۱۳۹۵، در جدول (۲) ترسیم شده است. بیشترین مبلغ سپرده‌ها مربوط به استان تهران با ۶۴۶۳/۵ هزار میلیارد ریال و کمترین مبلغ مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد با ۲۴/۲ هزار میلیارد ریال است. هم‌چنین ملاحظه می‌شود بیشترین مبلغ تسهیلات مربوط به استان تهران با مانده ۴۷۷۹/۱ هزار میلیارد ریال و کمترین مبلغ مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد معادل ۳۰/۵ هزار میلیارد ریال می‌باشد. بطور کلی، حدود ۵۸ درصد سپرده‌ها و تسهیلات پرداختی کشور به استان تهران اختصاص دارد. البته باید توجه نمود که یکی از علل مهم بالا بودن رقم تسهیلات و سپرده‌ها در استان تهران استقرار دفاتر مرکزی بسیاری از شرکت‌ها و موسسات تولیدی کشور در استان تهران بوده که عمده فعالیت‌های بانکی آن‌ها از طریق شبکه بانکی این استان انجام می‌شود.

به منظور درک منطقی‌تری از عملکرد سپرده و تسهیلات استان با توجه به تراکم بالای جمعیتی استان، ارقام سرانه این دو عامل بر مبنای برآورد جمعیت استان‌های کشور^۲ نیز مبنای مقایسه قرار گرفته است. بر این اساس، سرانه سپرده در سطح ملی حدود ۱۲۵ میلیون ریال می‌باشد. استان تهران با رقم حدود ۴۵۹ میلیون ریال با اختلاف معناداری نسبت به سایر استان‌های کشور، در جایگاه نخست سرانه سپرده قرار می‌گیرد. در ارتباط با مانده تسهیلات سرانه نیز استان تهران وضعیت مشابهی دارد. این شاخص برای استان تهران حدود ۳۷۳ میلیون ریال می‌باشد که بیش از سه برابر سرانه ملی (حدود ۱۰۲,۵ میلیون ریال) است. بعد از استان تهران، استان‌های اصفهان و یزد با ارقام ۱۰۶,۱ میلیون ریال و ۹۷,۶ میلیون ریال به ترتیب بیشترین سطح سپرده سرانه را دارا هستند. از طرفی، استان‌های سیستان و بلوچستان (۲۲,۵ میلیون ریال)، کردستان (۳۱,۷ میلیون ریال) و آذربایجان غربی (۳۶,۸ میلیون ریال) نیز کمترین سطح سپرده سرانه را دارند.

^۲ گزارش مرکز آمار ایران

در مورد سرانه مانده تسهیلات نیز استان‌های یزد (۹۱ میلیون ریال) و اصفهان (۸۱,۶ میلیون ریال) بعد از استان تهران، به ترتیب از بالاترین میزان مانده تسهیلات سرانه برخوردار هستند و در مقابل استان‌های سیستان و بلوچستان (۱۵۵ میلیون ریال)، کردستان (۳۴,۱۹ میلیون ریال) و آذربایجان غربی (۳۷,۵ میلیون ریال) به ترتیب کمترین سرانه مانده تسهیلات را دارند.

نسبت تسهیلات به سپرده یکی دیگر از شاخص‌های حائز اهمیت ارزیابی عملکرد سیستم بانکی است. این نسبت، میزانی را که بانک قادر است برای حمایت از عملیات اعطای تسهیلات، سپرده‌ها را تجهیز نماید و همچنین حدی را که می‌تواند از محل این سپرده‌ها وام دهد ارزیابی می‌نماید. نسبت بالاتر بطور سنتی با عنصر ریسک بالاتر همراه است زیرا بالا بودن این نسبت حاکی از نقدینگی پایین‌تر، روند نامطلوب اقتصادی یا نتیجه برداشت سپرده‌هاست. به همین ترتیب، پایین بودن نسبت بیانگر عدم وجود موقعیت‌های کافی برای وام دهی یا عدم تمایل به اعطای تسهیلات به دلیل ریسک‌های موجود در وام دهی است. شایان ذکر است پایین بودن بیش از حد این نسبت به نحوی می‌تواند نشانگر استفاده ناکارآ از منابع موجود بانکی باشد و هرچند ریسک بانک را به حداقل می‌رساند، اما دسترسی بخش‌های اقتصادی را به منابع پولی که بخش عمده تأمین مالی بنگاه‌ها را تشکیل می‌دهد؛ محدود می‌کند و می‌تواند به عنوان مانعی برای رشد و توسعه کشور عمل نماید. بدیهی است که سطح مناسب برای این نسبت از کشوری به کشور دیگر متفاوت است.^۳

در واقع، نسبت تسهیلات به سپرده را می‌توان به عنوان چگونگی مدیریت مصارف و منابع بانک‌ها دانست. این نسبت نشان می‌دهد که بانک چند درصد از سپرده‌های جذب شده را تبدیل به منابعی نموده است که از محل آن‌ها می‌تواند سود کسب نموده و درآمدهای مشاع خود را افزایش دهد. بدیهی است که در صورت فزونی نرخ تسهیلات به نرخ سپرده‌ها هرچه این نسبت بالاتر باشد، درآمدهای بانک (درآمدهای مشاع) افزایش بیشتری خواهد داشت. همانگونه که در بالا اشاره شد افت این نسبت به کاهش ارائه تسهیلات از جانب بانک‌ها و سرانجام رکود اقتصادی منجر خواهد شد. در حالی که متوسط کشور برای نسبت تسهیلات به سپرده در پایان خرداد ماه ۱۳۹۵ معادل ۸۲/۱ درصد بوده است، نسبت تسهیلات به سپرده در استان تهران معادل ۸۱/۳ می‌باشد که استان از این نظر در مقایسه با سایر استان‌ها، در جایگاه هفتم قرار می‌گیرد که بر اساس این شاخص می‌توان نتیجه گرفت بانک‌های استان عملکرد موجهی داشته‌اند. مقدار این شاخص در ۱۵ استان، بالای ۱۰۰ درصد می‌باشد که نشان دهنده ریسک

^۳ شاخص‌هایی برای ارزیابی عملکرد بانک‌ها، مرکز پژوهش‌های مجلس، اردیبهشت ۱۳۸۱

بالای شبکه بانکی در این استان هاست و در بعضی استان‌ها که غالباً استان‌های محروم هستند این نسبت حتی به ۱۴۰ درصد نیز می‌رسد.

جدول (۲): کل مانده تسهیلات و سپرده‌های ریالی و ارزی به تفکیک استان در پایان خرداد ماه ۱۳۹۵
(ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	نام استان	سپرده‌ها*	سپرده‌ها بعد از کسر سپرده قانونی	تسهیلات
۱	تهران	۶.۴۶۳.۵۲۰	۵.۸۸۰.۹۵۹	۴.۷۷۹.۱۳۷
۲	اصفهان	۶۰۱.۹۶۸	۵۴۰.۵۷۵	۴۱۵.۶۹۲
۳	خراسان رضوی	۵۰۳.۴۰۳	۴۵۲.۱۱۷	۲۶۵.۵۳۳
۴	مازندران	۲۴۴.۳۲۶	۲۱۸.۲۹۱	۲۳۲.۰۷۰
۵	فارس	۴۶۳.۲۵۵	۴۱۵.۱۳۹	۲۶۳.۵۸۸
۶	خوزستان	۳۴۵.۳۱۹	۳۰۸.۸۸۸	۱۸۴.۷۳۰
۷	آذربایجان شرقی	۲۷۱.۷۸۲	۲۴۴.۲۳۹	۲۱۵.۱۷۴
۸	گیلان	۱۵۴.۳۴۲	۱۳۸.۵۲۵	۱۴۴.۵۰۰
۹	کرمان	۲۰۰.۶۶۲	۱۸۰.۵۲۹	۱۷۹.۵۶۴
۱۰	آذربایجان غربی	۱۳۵.۴۳۳	۱۲۱.۱۵۸	۱۲۳.۳۳۵
۱۱	کرمانشاه	۹۹.۶۳۶	۸۹.۳۷۹	۹۲.۸۵۸
۱۲	یزد	۱۲۰.۳۳۱	۱۰۸.۳۷۶	۱۰۱.۰۱۶
۱۳	گلستان	۸۶.۵۵۰	۷۷.۲۸۵	۹۲.۹۸۱
۱۴	همدان	۸۹.۵۲۱	۸۰.۳۵۰	۷۱.۲۰۲
۱۵	مرکزی	۹۸.۷۸۵	۸۸.۴۶۶	۷۶.۶۱۸
۱۶	سمنان	۵۶.۹۹۴	۵۱.۰۳۵	۵۴.۷۰۴
۱۷	لرستان	۶۲.۲۲۵	۵۵.۷۴۳	۷۰.۳۳۹
۱۸	اردبیل	۵۲.۲۱۰	۴۶.۶۵۴	۵۸.۷۶۲
۱۹	قزوین	۸۴.۹۲۵	۷۶.۰۳۰	۸۴.۰۸۹
۲۰	هرمزگان	۹۴.۳۸۶	۸۴.۸۰۸	۷۶.۱۶۱
۲۱	بوشهر	۹۶.۲۵۷	۸۵.۸۷۳	۶۴.۲۸۹
۲۲	کردستان	۵۵.۰۰۱	۴۹.۰۹۷	۵۲.۷۸۹
۲۳	زنجان	۶۱.۲۷۷	۵۵.۲۲۱	۶۰.۳۰۴
۲۴	قم	۱۰۸.۳۴۹	۹۷.۵۰۰	۶۴.۷۸۰
۲۵	سیستان و بلوچستان	۷۲.۰۷۷	۶۴.۵۴۳	۴۴.۴۵۴
۲۶	چهارمحال و بختیاری	۵۳.۷۱۸	۴۸.۳۰۸	۵۳.۷۸۷
۲۷	ایلام	۲۸.۵۹۳	۲۵.۵۹۵	۳۶.۱۱۲
۲۸	کهگیلویه و بویراحمد	۲۴.۲۴۰	۲۱.۶۸۶	۳۰.۴۵۶
۲۹	خراسان شمالی	۳۴.۹۵۴	۳۱.۲۶۷	۳۶.۹۵۲
۳۰	خراسان جنوبی	۴۴.۴۴۵	۳۹.۸۶۵	۳۷.۷۷۹
۳۱	البرز	۲۰۴.۸۴۹	۱۸۲.۸۸۸	۱۰۸.۰۳۰

* سپرده‌ها شامل سپرده‌های ریالی و ارزی می‌باشد که سپرده‌های ارزی فاقد سپرده قانونی می‌باشد
منبع: بانک مرکزی ج.ا.ایران

۱ ۴) مقایسه توزیع شعبه‌های استانی بانک‌ها

یکی از موضوعات مهم و قابل تامل برای بررسی عملکرد بهینه شبکه بانکی در سطح کشور، نحوه توزیع جغرافیایی منابع و دارایی‌های بانکی و از جمله پراکندگی شعبه‌های آن‌ها در سطح کشور و عبارتی میزان انطباق تعداد شعبه بانک‌ها با نیاز واقعی بخش پولی و مالی اقتصاد و گستره جغرافیایی استان می‌باشد. بر این اساس انتظار می‌رود رابطه منطقی بین ظرفیت‌های اقتصادی و تجاری آن و نیز میزان جمعیت استان، با تعداد شعبه‌های بانکی برقرار باشد.

همانطور که در جدول (۳) ملاحظه می‌شود، براساس سرانه شعبه در استان‌ها (به ازای هر یک صد هزار نفر)، استان‌های سمنان، یزد و ایلام هرکدام با ۵۴، ۴۹ و ۴۴ شعبه به ازای هر یکصد هزار نفر جمعیت دارای بیشترین سرانه شعبه هستند. استان تهران با ۳۴ شعبه در رده هفتم قرار دارد. از سوی دیگر استان‌های آذربایجان غربی، البرز و سیستان و بلوچستان نیز دارای کمترین سرانه شعبه هستند. اما به لحاظ سرانه شعبه در مراکز استانها؛ مرکز استان سمنان با رقمی معادل ۸۵ شعبه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر، در مرتبه نخست قرار می‌گیرد و پس از آن، مراکز استان‌های کهگیلویه و بویراحمد و بوشهر به ترتیب با ۷۶ و ۷۴ شعبه، جایگاه‌های دوم و سوم را به خود اختصاص می‌دهند. جایگاه شهر تهران با ۴۷ شعبه، در مقایسه با سایر مراکز استان‌ها در رده‌های میانی است. کمترین آمار مربوط به شهرهای مشهد و کرج به ترتیب با رقم ۲۴ و ۲۱ شعبه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر تعلق دارد.

بر اساس آمارهای بانک جهانی، در سال ۲۰۱۴ متوسط شعبه بانک‌های کشور به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر ۲۷/۳ شعبه می‌باشد که هر چند نسبت به برخی کشورها نظیر ایتالیا (۵۹/۶) و یا فرانسه (۳۷/۹) کمتر است، اما از متوسط کشورهای منطقه مناسبتاً (۱۹/۸) بالاتر است و نیز بیش از دو برابر متوسط جهانی (۱۳/۵) می‌باشد. نظر به اینکه امروزه بواسطه توسعه بانکداری الکترونیکی، ضرورت حضور فیزیکی در شعبه‌های بانک کاهش یافته و از طرفی با توجه به بالابودن قیمت نسبی ملک در کشور و بالاخص در کلان شهر تهران، آمار بالای تعداد شعب منجر به بلوکه شدن منابع بانکی و کاهش کارایی بانک‌ها می‌شود که به لحاظ اقتصادی چندان توجیه پذیر نمی‌باشد. از اینرو بازنگری در کاهش شعبه‌ها، امری ضروری به نظر می‌رسد.

۴. خاورمیانه و شمال آفریقا

جدول (۳): سرانه شعبه‌های استان‌ها و مرکز هر استان به ازای هر یکصد هزار نفر

ردیف	نام استان	سرانه شعبه‌ها در استان	سرانه شعبه‌ها در مرکز استان
۱	سمنان	۵۴	۸۵
۲	کهگیلویه و بویراحمد	۲۶	۷۶
۳	بوشهر	۴۰	۷۴
۴	ایلام	۴۴	۷۱
۵	خراسان جنوبی	۴۲	۷۱
۶	چهارمحال و بختیاری	۳۵	۷۱
۷	یزد	۴۹	۶۶
۸	مازندران	۳۱	۶۳
۹	هرمزگان	۳۵	۶۲
۱۰	گلستان	۲۵	۶۱
۱۱	قزوین	۳۰	۵۸
۱۲	کرمان	۲۸	۵۷
۱۳	زنجان	۳۰	۵۲
۱۴	خراسان شمالی	۲۲	۵۱
۱۵	گیلان	۳۱	۴۹
۱۶	لرستان	۲۶	۴۹
۱۷	فارس	۲۹	۴۸
۱۸	اردبیل	۲۸	۴۸
۱۹	تهران	۳۴	۴۷
۲۰	کردستان	۲۴	۴۷
۲۱	آذربایجان غربی	۲۲	۴۷
۲۲	اصفهان	۳۱	۴۴
۲۳	کرمانشاه	۲۹	۴۱
۲۴	خوزستان	۲۴	۴۰
۲۵	مرکزی	۳۱	۳۹
۲۶	سیستان و بلوچستان	۱۹	۳۳
۲۷	قم	۱۷	۳۱
۲۸	همدان	۲۴	۲۹
۲۹	آذربایجان شرقی	۲۶	۲۶
۳۰	خراسان رضوی	۲۴	۲۴
۳۱	البرز	۱۹	۲۱

منبع: بانک مرکزی ج.ا.ایران

۲) وضعیت نظام بانکی در استان تهران

همانگونه که پیشتر نیز اشاره شد، حدود ۵۸ درصد سپرده‌ها و تسهیلات پرداختی کشور به استان تهران اختصاص دارد. این استان از نظر نسبت تسهیلات به سپرده، هفتمین استان به لحاظ کمترین نرخ به شمار می‌آید. در بخش قبل به بررسی و مقایسه شبکه بانکی استان تهران با سایر استان‌ها پرداخته شد. در این قسمت از گزارش، بر اساس گزارش و آمار اعلام شده منتهی به اسفند ۱۳۹۴ از سوی بانک‌های استان تهران، نگاهی به عملکرد بانک‌های تجاری و تخصصی فعال در سطح استان خواهیم داشت.

۲-۱) سپرده و تسهیلات

در اسفند ماه ۱۳۹۴ از مجموع ۳,۱۵۸,۷۰۷ میلیارد ریال مانده سپرده بانک‌های مورد بررسی استان^۵، سهمی معادل ۸۶ درصد به بانک‌های تجاری اختصاص دارد و مابقی مربوط به بانک‌های تخصصی است. در بین بانک‌های تجاری، بیشترین سهم مانده سپرده به میزان ۳۸ درصد مختص بانک ملت با رقمی معادل ۱,۰۲۸,۴۱۳ میلیارد ریال می‌باشد و پس از آن بانک ملی با سهمی معادل ۲۰ درصد قرار دارد. کمترین مانده سپرده در بین بانک‌های تجاری به پست بانک تعلق دارد که ۱ درصد از کل مانده سپرده‌ها را تشکیل می‌دهد. در بین ۵ بانک تخصصی نیز، بیشترین مانده سپرده به بانک مسکن تعلق دارد که سهم ۵۶ درصدی از مانده سپرده این بانک‌ها را تشکیل می‌دهد و کمترین میزان مربوط به بانک توسعه تعاون (۴ درصد) است.

در خصوص تسهیلات نیز، مانده تسهیلات بانک‌های تجاری و تخصصی در پایان اسفندماه ۱۳۹۴ بالغ بر ۱,۰۶۶,۸۷۷ میلیارد ریال است که سهمی معادل ۶۱ درصد مانده تسهیلات پرداختی استان متعلق به بانک‌های تجاری می‌باشد. بیشترین حجم مانده تسهیلات اعطایی بانک‌های تجاری به بانک ملی به میزان ۱۵۸,۷۴۸ میلیارد ریال به بانک ملی اختصاص دارد که ۲۴ درصد از مانده تسهیلات بانک‌های تجاری است و پس از آن، بانک صادرات با سهم ۲۱ درصدی قرار می‌گیرد. همچنین کمترین مقدار تسهیلات اعطایی مربوط به پست بانک است که تنها ۲ درصد از مانده تسهیلات به این بانک اختصاص دارد.

^۵ . بانک‌های تجاری شامل بانک‌های سپه، صادرات، تجارت، ملت، ملی، رفاه، پست بانک و بانک‌های تخصصی شامل بانک مسکن، کشاورزی، توسعه صادرات، توسعه تعاون می‌باشد.

جدول (۴): مقایسه مانده سپرده و تسهیلات بانک‌های تجاری و تخصصی مورد مطالعه استان تهران

ارقام به میلیارد ریال

شرح	بانک	بانک‌های تجاری											جمع	بانک‌های تخصصی				جمع
		سپه	صادرات	تجارت	ملت	ملی	رفاه	پست بانک	مسکن	کشاورزی	توسعه صادرات	توسعه تعاون						
مانده سپرده	ارزی و ریالی	۲۰۵,۶۳۴	۴۹۱,۲۲۱	۳۱۷,۵۷۳	۱۰۰,۲۸۰,۴۱۳	۵۴۱,۵۵۷	۱۱۵,۱۹۱	۱۶۸,۴۹	۲,۷۱۶,۴۳۸	۲۴۸,۶۵۵	۱۴۱,۴۶۲	۳۴,۴۴۶	۱۷,۷۰۶	۴۴۲,۲۶۹				
	سهام درصد	۸	۱۸	۱۲	۳۸	۲۰	۴	۱	۱۰۰	۵۶	۳۲	۸	۴	۱۰۰				
مانده تسهیلات	ریالی	۹۰,۶۶۷	۱۳۶,۲۶۵	۱۰۸,۰۱۵	۴۲,۹۱۱	۱۵۸,۷۴۸	۹۸,۷۱۹	۱۴,۴۵۰	۶۴۹,۷۷۵	۲۷۶,۶۵۶	۴۷,۹۵۵	۸۵,۳۱۳	۹,۱۷۸	۴۱۹,۱۰۲				
	سهام درصد	۱۴	۲۱	۱۷	۷	۲۴	۱۵	۲	۱۰۰	۶۶	۱۱	۲۰	۲	۱۰۰				
سپرده تسهیلات به	درصد	۴۴	۲۸	۳۴	۴	۲۹	۸۶	۸۶	۲۴	۱۱۱	۳۴	۲۴۸	۵۲	۹۵				

منبع: آمار اعلام شده بانک‌های مورد بررسی - منتهی به اسفندماه ۱۳۹۴

متوسط نسبت مانده تسهیلات به سپرده برای بانک‌های تجاری استان حدوداً برابر با ۲۴ درصد و برای بانک‌های تخصصی ۹۵ درصد می‌باشد که حاکی از عملکرد انقباضی بانک‌های تجاری استان دارد؛ هر چند که این نسبت در بین این بانک‌ها بسیار متفاوت و دارای نوسان شدیدی است. بطوریکه که این رقم برای بانک ملت ۴ درصد و برای بانک‌های رفاه و پست بانک، ۸۶ درصد است.

۲-۲) تراکنش‌های بانکی

یکی دیگر از معیارهای عملکرد بانکی که به نوعی به قابلیت و کیفیت ارائه خدمات بانکی بستگی دارد و می‌تواند نمادی از حجم فعالیت‌های اقتصادی یک جامعه و سرعت گردش پول در آن جامعه باشد، حجم تراکنش بانک‌هاست. این معیار برای اسفندماه ۱۳۹۴ در جدول (۵) گزارش شده است. در مجموع، از ۴۱۲/۸ میلیون تراکنش کل کشور، ۹۴ درصد از طریق خودپرداز انجام شده است و حدود ۳۰ درصد کل تراکنش‌ها به استان تهران اختصاص دارد. از کل تراکنش‌هایی که از طریق خودپردازهای استان تهران

انجام شده است، بیش از ۵۰ درصد آن به خودپردازهای بانک ملی اختصاص دارد و پس از آن بانک صادرات سهمی ۱۳ درصدی دارد. در مورد تراکنش‌های انجام شده در پایانه‌های شعبه‌ها نیز بانک ملی سهم ۷۲ درصدی را دارا می‌باشد.

جدول (۵): آمار تعداد تراکنش‌های بانک‌های مورد مطالعه در اسفند ماه ۱۳۹۴

ردیف	بانک	خودپرداز			پایانه شعبه‌ها (PIN Pad)		
		تهران	استانها	جمع	تهران	استانها	جمع
۱	پست بانک ایران	۱,۰۵۶,۹۸۹	۳,۸۰۰,۳۸۹	۴,۸۵۷,۳۷۸	۱۵۴,۸۴۳	۲,۰۶۵,۱۹۲	۲,۲۲۰,۰۳۵
۲	تجارت	۴,۷۷۰,۸۸۴	۱۶,۶۴۹,۰۰۱	۲۱,۴۱۹,۸۸۵	۱۰۰,۱۵۵	۳۱۳,۷۲۳	۴۱۳,۸۷۸
۳	توسعه تعاون	۴۵۳,۰۲۶	۲,۸۹۸,۵۱۱	۳,۳۵۱,۵۳۷	۲۷,۶۱۱	۲۳۹,۶۸۶	۲۶۷,۲۹۷
۴	توسعه صادرات	۱۸,۹۷۰	۷۰,۷۸۷	۸۹,۷۵۷	۳۶۶	۵۶۹	۹۳۵
۵	رفاه	۴,۸۴۴,۹۹۱	۱۹,۴۱۲,۷۱۳	۲۴,۲۵۷,۷۰۴	۶۳,۶۹۹	۴۲۰,۹۰۵	۴۸۴,۶۰۴
۶	سپه	۵,۵۵۶,۸۶۹	۲۴,۴۸۵,۱۰۱	۳۰,۰۴۱,۹۷۰	۱۶۶,۱۸۵	۶۲۶,۹۰۱	۷۹۳,۰۸۶
۷	صادرات ایران	۱۵,۳۱۵,۹۲۷	۵۵,۸۱۰,۰۶۹	۷۱,۱۲۵,۹۹۶	۹۴۹,۳۸۳	۲,۷۷۱,۳۳۵	۳,۷۲۰,۷۱۸
۸	صنعت و معدن	۷۹,۵۱۷	۳۰۷,۸۵۶	۳۸۷,۳۷۳	۲,۸۳۷	۷۰,۷۹	۹,۹۱۶
۹	قرض الحسنه مهر ایران	۲۵۳,۹۲۰	۲,۶۹۹,۷۶۰	۲,۹۵۳,۶۸۰	۴,۲۳۹	۱۵۸,۳۸۸	۱۶۲,۶۲۷
۱۰	کشاورزی	۴,۵۵۷,۸۴۸	۲۸,۴۹۲,۶۱۶	۳۳,۰۵۰,۴۶۴	۳۳۴,۴۴۰	۲,۵۴۰,۰۳۷	۲,۸۷۴,۴۷۷
۱۱	مسکن	۷,۰۸۷,۹۲۲	۲۱,۹۹۳,۳۲۰	۲۹,۰۸۱,۲۴۲	۴۲۹,۹۸۴	۱,۵۹۹,۷۴۵	۲,۰۲۹,۷۲۹
۱۲	ملت	۹,۴۹۲,۵۳۸	۴۵,۵۶۱,۹۹۶	۵۵,۰۵۴,۵۳۴	۱۲۹,۸۹۸	۳۰۹,۱۵۹	۴۳۹,۰۵۷
۱۳	ملی ایران	۶۰,۰۵۶,۳۷۸	۵۳,۷۸۳,۵۸۱	۱۱۳,۸۳۹,۹۵۹	۶,۱۴۰,۱۲۰	۳,۸۱۸,۸۴۹	۹,۹۵۸,۹۶۹
	جمع:	۱۱۳,۵۴۵,۷۷۹	۲۷۵,۹۶۵,۷۰۰	۳۸۹,۵۱۱,۴۷۹	۸,۵۰۳,۷۶۰	۱۴,۸۷۱,۵۶۸	۲۳,۳۷۵,۳۲۸

منبع: بانک مرکزی ج.ا. ایران

۲-۳) وضعیت توزیع تسهیلات بانک‌های استان در میان بخش‌های اقتصادی

در خصوص بررسی نحوه توزیع تسهیلات بین بخش‌های اقتصادی، باید این نکته را مد نظر قرار داشت که بخش‌های صنعت و معدن، کشاورزی، و بخش مسکن علاوه بر دریافت سهمی از تسهیلات بانک‌های تجاری، از بانک‌های تخصصی نیز تسهیلات دریافت می‌کنند، بنابراین پایین‌تر بودن سهم تسهیلات آن‌ها از بانک‌های تجاری دور از انتظار نمی‌باشد. تسهیلات پرداختی ۵ بانک تجاری استان^۶ شامل بانک‌های: ملی، صادرات، تجارت، رفاه، سپه، در جدول (۶) نشان داده شده است.

^۶ . بعلاوه عدم ارائه آمار توسط برخی بانکها نظیر بانک ملت در مقطع مورد نظر، اطلاعات آنها در گزارش وارد نشده است.

به منظور قابلیت قیاس نحوه توزیع بین بخشی تسهیلات پرداختی بانک‌های تجاری استان و مقایسه آن با عملکرد کشوری، سهم این تسهیلات در نمودار (۱) ترسیم شده است. در خصوص تسهیلات پرداختی به بخش کشاورزی، بررسی نشان می‌دهد بانک تجارت با پرداخت ۴۳ درصد از تسهیلات به این بخش بالاترین سهم را داشته است.

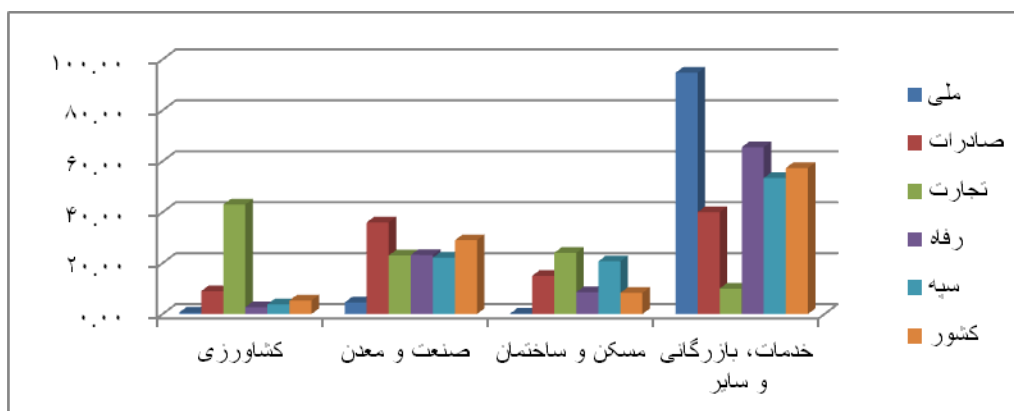
جدول (۶): توزیع تسهیلات پرداختی بانکهای تجاری مورد مطالعه استان بین بخشهای اقتصادی در پایان خرداد ۱۳۹۵

ارقام به میلیارد ریال

جمع	سپه	رفاه	تجارت	صادرات	ملی	
۱۷,۳۲۸	۱,۹۲۹	۳,۷۱۸	۱۰,۰۶۸	۱,۳۵۰	۲۶۳	کشاورزی
۵۵,۹۱۶	۱۱,۲۲۰	۳۱,۸۶۵	۵,۳۸۵	۵,۴۰۰	۲۰,۴۶	صنعت و معدن
۳۰,۲۲۱	۱۰,۵۰۹	۱۱,۷۷۳	۵,۶۱۹	۲,۲۵۰	۷۰	مسکن و ساختمان
۱۶۸,۲۰۲	۲۷,۱۱۰	۸۹,۹۷۴	۲,۳۴۲	۶,۰۰۰	۴۲,۷۷۶	خدمات، بازرگانی و سایر
۲۷۱,۶۶۷	۵۰,۷۶۸	۱۳۷,۲۳۰	۲۳,۴۱۴	۱۵,۰۰۰	۴۵,۱۵۵	جمع

سهم سایر بانک‌های تجاری استان و نیز متوسط کشور با فاصله بسیار زیادی از بانک تجارت قرار می‌گیرد. در زمینه سهم تسهیلات پرداختی به بخش صنعت و معدن، بانک‌های تجاری استان بجز بانک ملی تقریباً عملکرد مشابهی داشته‌اند که نزدیک به متوسط سهم کشوری (۲۹ درصد) است. بالاترین سهم متعلق به بانک صادرات به میزان ۳۶ درصد و کمترین سهم به بانک ملی به میزان ۴ درصد اختصاص دارد. بانک تجارت ۲۴ درصد از تسهیلات پرداختی خود را به بخش مسکن و ساختمان اختصاص داده است، سهم بانک ملی فقط ۰/۲ درصد و متوسط کشور ۸/۳ درصد است.

نمودار (۱): مقایسه توزیع بخشی تسهیلات بانک‌های تجاری استان با متوسط کشور

هر چند که بطور معمول بیشترین سهم تسهیلات پرداختی بانک‌های تجاری به بخش خدمات و بازرگانی اختصاص دارد، اما این نسبت در بین بانک‌ها متفاوت است. متوسط تسهیلات پرداختی کشوری در این بخش ۵۷ درصد است. در بین بانک‌های استان، کمترین سهم در این بخش متعلق به بانک تجارت به میزان ۱۰ درصد است. بانک ملی بیش از ۹۴ درصد تسهیلات خود را به این بخش پرداخت نموده است بانک رفاه با سهم ۶۵/۵ درصدی، پس از بانک ملی در جایگاه دوم قرار می‌گیرد.

۲-۴) مقایسه توزیع منابع و امکانات بانک‌های استان

بر اساس آمارهای ارائه شده توسط بانک‌های استان تهران در پایان خردادماه ۱۳۹۵، در مجموع ۲۲۸۵ شعبه بانک دولتی در استان موجود می‌باشد که از این تعداد، ۱۸۸۸ شعبه متعلق به بانک‌های تجاری است. بالاترین تعداد شعبه در بین بانک‌های تجاری به بانک ملی اختصاص دارد که بیش از ۳۰ درصد شعبه‌های بانک‌های تجاری را به خود اختصاص می‌دهد و پس از آن بانک صادرات با سهم ۲۷/۵ درصدی قرار دارد و کمترین سهم شعبه‌های مستقر در تهران به پست بانک اختصاص دارد (۲/۳ درصد). بانک مسکن با داشتن سهم ۵۲ درصدی در جایگاه نخست بانک‌های تخصصی به لحاظ تعداد شعبه قرار دارد و بانک توسعه صادرات نیز کمترین سهم را دارد.

جدول (۷): مقایسه منابع و امکانات فیزیکی و انسانی بانک‌های استان تهران

خردادماه ۱۳۹۵

بانک‌های تخصصی				بانک‌های تجاری								شرح / بانک	
جمع	توسعه تعاون	توسعه صادرات	کشاورزی	مسکن	جمع	پست بانک	رفاه	ملی	تجارت	صادرات	سپه		
۳۹۷	۳۲	۵	۱۵۳	۲۰۷	۱,۸۸۸	۴۴	۱۶۱	۵۷۴	۳۳۲	۵۱۹	۲۵۸	تعداد	شعبه
۱۰۰	۸,۰	۱,۳	۳۸,۵	۵۲,۱	۱۰۰	۲,۳	۸,۵	۳۰,۴	۱۷,۶	۲۷,۵	۱۳,۷	سهم (درصد)	
۶,۲۸۷	۲۷۹	۸۰۰	۳۰۰۰	۲۲۰۸	۲۶,۵۲۴	۸۴۴	۱,۳۵۷	۸,۱۶۹	۳,۶۴۲	۷,۹۱۲	۴۶۰۰	تعداد(نفر)	کارکنان
۱۰۰	۴,۴	۱۲,۷	۴۷,۷	۳۵,۱	۱۰۰	۳,۲	۵,۱	۳۰,۸	۱۳,۷	۲۹,۸	۱۷,۳	سهم (درصد)	
۷۵۷	۷۵	۸	۳۵۴	۳۲۰	۷,۵۳۰	۱۶۱	۳۱۱	۴۷۴۵	۷۵۴	۱۰۰۹	۵۵۰	تعداد	خودپرداز
۱۰۰	۹,۹	۱,۱	۴۶,۸	۴۲,۳	۱۰۰	۲,۱	۴,۱	۶۳,۰	۱۰,۰	۱۳,۴	۷,۳	سهم (درصد)	
۴۸,۸۵۳	۲۱۹۲	۶۳	۳۶۸۴۹	۹۷۴۹	۲۶۳,۹۵۶	۱۶۱۳	۳۲,۳۷۳	۷۵,۶۱۱	۳۵,۷۷۰	۹۳,۲۱۸	۲۵,۳۷۱	تعداد	کارخوان
۱۰۰	۴,۵	۰,۱	۷۵,۵	۱۹,۶	۱۰۰	۰,۶	۱۲,۳	۲۸,۶	۱۳,۶	۳۵,۳	۹,۶	سهم (درصد)	

در مجموع، ۳۲۸۱۱ نفر در بانک‌های تخصصی و تجاری استان شاغل می‌باشند که بیش از ۸۰ درصد آنها در بانک‌های تجاری شاغل هستند. در بین بانک‌های تجاری نیز، بانک‌های ملی و صادرات هر کدام حدود ۳۰ درصد سهم شاغلین بانک‌های تجاری استان را به خود اختصاص می‌دهند. در واقع دو بانک مذکور به لحاظ تعداد شعب و پرسنل بزرگتری بانک‌های تجاری استان را تشکیل می‌دهند. مضاف بر آن، ۶۳ درصد از ۷۵۳۰ خودپرداز بانک‌های تجاری استان به بانک ملی اختصاص دارد. لیکن از نظر تعداد کارتخوان، رتبه نخست متعلق به بانک صادرات (۳۵/۳ درصد) و سپس بانک ملی (۲۸/۶ درصد) اختصاص دارد. این منابع می‌توانند به منزله معیاری از خدمات رسانی بیشتر این بانک‌ها به مشتریان تلقی گردد.

یکی از معیارهای مقایسه‌ای بانک‌ها، نسبت پرسنل به شعبه می‌باشد که نشان می‌دهد بطور متوسط در هر شعبه چند نفر اشتغال دارند. متوسط این نسبت برای بانک‌های تجاری استان ۱۴ و برای بانک‌های تخصصی ۱۵/۸ می‌باشد. در بین بانک‌های تجاری استان، کمترین نسبت متعلق به بانک رفاه (۸/۴) و بیشترین نسبت به ترتیب مربوط به پست بانک (۱۹/۲) و سپه (۱۷/۸) است. هر چند که این نمایه‌ها تصویری مقایسه‌ای در خصوص بانک‌های استان ارائه می‌کند؛ لیکن در راستای مقایسه عملکرد بانک‌ها، در ادامه از دو شاخص دیگر که مبنای قویتری برای ارزیابی کارایی بانک دارند، صرفاً در مورد بانک‌های تجاری بهره گرفته شده است.

یکی از اهداف عملیاتی بانک‌ها، افزایش میزان جذب سپرده می‌باشد که این هدف با توجه به منابع و امکانات بانک شامل شعبه و نیروی انسانی ارزیابی می‌شود. در این راستا، شاخص نسبت سپرده به شعبه و همچنین نسبت سپرده به پرسنل برای ۶ بانک تجاری استان بر اساس آمارهای خرداد ماه ۱۳۹۵ محاسبه شده است که در هر دو شاخص، بانک تجارت پیشرو می‌باشد. در حالی که متوسط نسبت سپرده به شعبه برای بانک‌های تجاری استان ۸۹۴ میلیارد ریال می‌باشد، بانک تجارت با رقم ۹۵۷ میلیارد ریال رتبه اول را بر اساس این شاخص کسب می‌کند و پس از آن بانک صادرات با متوسط ۹۴۷ میلیارد ریال قرار دارد. متوسط نسبت سپرده به پرسنل بانک‌های تجاری استان حدود ۶۵ میلیارد ریال است و بانک تجارت با مقدار ۸۷ میلیارد ریال بهترین وضعیت را داراست.

شاخص حائز اهمیت دیگر میزان تسهیلاتی است که بانک‌ها با صرف منابع انسانی و فیزیکی خود اعطا می‌کنند. بدیهی است که پرداخت تسهیلات یکی از عوامل مهمی است که فلسفه وجودی بانک‌ها بر آن استوار است. متوسط شاخص نسبت تسهیلات به شعبه در بین بانک‌های تجاری استان ۲۶۳ میلیارد ریال است و بانک رفاه با بیش از دو برابر این مقدار و با فاصله بسیار زیادی از سایر بانک‌ها، با رقم ۶۱۳ میلیارد ریال جایگاه نخست را داراست. بانک مذکور همین جایگاه را به لحاظ نسبت تسهیلات به پرسنل

با شکاف بسیار زیاد از سایر بانک‌ها حفظ می‌کند. متوسط این نسبت برای بانکهای تجاری استان ۲۳ میلیارد ریال است و عملکرد بانک رفاه بیش از سه برابر متوسط (۷۳ میلیارد ریال) است.